

Oppgave 2

Beskriv begreper og sett dem i kontekst

I denne oppgaven tar dere kartleggingen fra oppgave 1 videre. Dere skal beskrive begreper etter SKOS-AP-NO-standarden, tegne relasjoner mellom dem, og skissere tjenesteflyten etter CPSV-AP-NO: Hendelse → Tjeneste → Resultat.

Praktisk informasjon

Tid: ca. 25 minutter

Gruppestørrelse: Samme grupper som oppgave 1

Leveranse: 3–4 begrepsbeskrivelser + relasjonskart + minst én CPSV-flyt

Del 1: Beskriv med SKOS-AP-NO

Velg **3–4 begreper** fra kartleggingen i oppgave 1. Fyll ut et begrepskort for hvert av dem. Ikke alle felt må fylles ut — start med anbefalt term, definisjon og ansvarlig virksomhet.

SKOS-AP-NO på 1-2-3

Obligatorisk: Anbefalt term + definisjon + ansvarlig virksomhet

Anbefalt: Tillatt/fraådet term, fagområde, eksempel

Valgfritt: Merknad/scopeNote, kilde, kontaktpunkt

Begrep 1

Anbefalt term (prefLabel)	
Tillatt term (altLabel)	
Fraådet term	
Definisjon	
Ansvarlig virksomhet	
Fagområde (subject)	
Eksempel	
Merknad (scopeNote)	

Begrep 2

Anbefalt term (prefLabel)	
Tillatt term (altLabel)	
Fraådet term	
Definisjon	
Ansvarlig virksomhet	
Fagområde (subject)	
Eksempel	
Merknad (scopeNote)	

Begrep 3

Anbefalt term (prefLabel)	
Tillatt term (altLabel)	
Fraådet term	
Definisjon	
Ansvarlig virksomhet	
Fagområde (subject)	
Eksempel	
Merknad (scopeNote)	

Begrep 4

Anbefalt term (prefLabel)	
Tillatt term (altLabel)	
Fraådet term	
Definisjon	
Ansvarlig virksomhet	
Fagområde (subject)	
Eksempel	
Merknad (scopeNote)	

Begrep 5

Anbefalt term (prefLabel)	
Tillatt term (altLabel)	
Fraådet term	
Definisjon	
Ansvarlig virksomhet	
Fagområde (subject)	
Eksempel	
Merknad (scopeNote)	

Del 2: Relasjoner mellom begrepene

Tegn eller beskriv relasjonene mellom begrepene dere har beskrevet. Bruk relasjonstypene fra SKOS:

Relasjonstyper

Generisk (over/underbegrep): F.eks. Vilt → Storvilt

Partitiv (del-av / helhet): F.eks. Styre → Styreleder

Assosiativ (relatert): F.eks. Jegerprøve → Jeger (er forutsetning for)

Fra begrep	Relasjonstype	Til begrep	Beskrivelse

Del 3: Hendelse → Tjeneste → Resultat (CPSV)

Identifiser minst én situasjon (hendelse) der begrepene deres brukes i en offentlig tjeneste. Beskriv flyten:

CPSV-AP-NO på 1-2-3

Hendelse (Event): Noe som utløser behov for en tjeneste

Tjeneste (PublicService): Hva det offentlige tilbyr, med kompetent myndighet

Resultat (Output): Hva brukeren får / hva som endres i et register

Hendelse	Tjeneste	Resultat

Refleksjon

Refleksjonsspørsmål	Gruppens svar / notater
Var det vanskelig å skrive definisjoner? Hva gjorde det utfordrende?	
Fant dere begreper der ulike avdelinger bruker ulik term for samme ting?	
Hvordan ville strukturerte begrepsbeskrivelser forbedre grunnlaget for KI-løsninger?	
Hva er den største hindringen for å komme i gang med begrepsarbeid i egen avdeling?	

Eksempler fra Brønnøysundregistrene

Ferdig utfylte begrepsbeskrivelser, relasjoner og CPSV-flyter

Eksempel A: Enhetsregisteret

Begrep 1: Enhet

Anbefalt term (prefLabel)	enhet
Tillatt term (altLabel)	registreringsenhet
Fraådet term	firma (upresist)
Definisjon	Juridisk person, fysisk person med enkeltpersonforetak, eller annen organisatorisk enhet som er registrert eller registreringspliktig i Enhetsregisteret, jf. enhetsregisterloven § 2.
Ansvarlig virksomhet	Brønnøysundregistrene (974760673)
Fagområde (subject)	enhetsregistrering og organisasjon
Eksempel	Equinor ASA (org.nr 923609016), en lokal idrettsklubb, eller et enkeltpersonforetak.
Merknad (scopeNote)	Gjelder kun enheter i det norske Enhetsregisteret.

Begrep 2: Organisasjonsform

Anbefalt term (prefLabel)	organisasjonsform
Tillatt term (altLabel)	selskapsform, foretaksform
Fraådet term	
Definisjon	Juridisk kategori som angir hvilken lov og regelverk en enhet er organisert etter, identifisert ved en standardisert kode, jf. enhetsregisterloven § 5.
Ansvarlig virksomhet	Brønnøysundregistrene (974760673)
Fagområde (subject)	enhetsregistrering og organisasjon
Eksempel	AS (aksjeselskap), ENK (enkeltpersonforetak), NUF (norskregistrert utenlandsk foretak).
Merknad (scopeNote)	

Begrep 3: Organisasjonsnummer

Anbefalt term (prefLabel)	organisasjonsnummer
Tillatt term (altLabel)	org.nr., orgnr
Fraådet term	registreringsnummer (tvetydig)

Definisjon	Unikt niosifret identifikasjonsnummer som tildeles enheter ved registrering i Enhetsregisteret, jf. enhetsregisterloven § 1.
Ansvarlig virksomhet	Brønnøysundregistrene (974760673)
Fagområde (subject)	enhetsregistrering og organisasjon
Eksempel	974760673 (Brønnøysundregistrene), 923609016 (Equinor ASA).
Merknad (scopeNote)	Nummeret er stabilt og følger enheten gjennom hele levetiden.

Begrep 4: Reell rettighetshaver

Anbefalt term (prefLabel)	reell rettighetshaver
Tillatt term (altLabel)	beneficial owner (EN)
Fraådet term	
Definisjon	Fysisk person som i siste instans eier eller kontrollerer en juridisk person, arrangement eller annen enhet, jf. hvitvaskingsloven § 2 bokstav e.
Ansvarlig virksomhet	Brønnøysundregistrene (974760673)
Fagområde (subject)	eierskap og kontroll
Eksempel	En person som direkte eller indirekte eier mer enn 25 % av aksjene i et AS.
Merknad (scopeNote)	Gjelder registreringspliktige i Register over reelle rettighetshavere.

Relasjoner

Fra begrep	Relasjonstype	Til begrep	Beskrivelse
Enhet	<i>Generisk (overbegrep)</i>	Aksjeselskap	Aksjeselskap er en spesifikk type enhet
Enhet	<i>Assosiativ</i>	Organisasjonsnummer	Enheten identifiseres av orgnr
Enhet	<i>Assosiativ</i>	Organisasjonsform	Enheten er organisert etter en bestemt form
Reell rettighetshaver	<i>Assosiativ</i>	Enhet	Rettighetshaveren kontrollerer en enhet

CPSV-flyt

Hendelse	Tjeneste	Resultat
Person ønsker å starte virksomhet	Førstegangsregistrering i Enhetsregisteret (BR)	Enhet tildelt organisasjonsnummer

Selskap skifter daglig leder	Endringsmelding til Enhetsregisteret (BR)	Oppdatert rolleinnhaver i ER
Ny hvitvaskingslov krever rapportering	Registrering av reelle rettighetshavere (BR)	Oppdatert register over reelle rettighetshavere

Eksempel B: Jegerregisteret

Begrep 1: Jeger

Anbefalt term (prefLabel)	jeger
Tillatt term (altLabel)	jaktuttøver
Fraådet term	fangstmann (utdatert)
Definisjon	Person som er registrert i Jegerregisteret og har betalt jegeravgift for innevaerende jaktår.
Ansvarlig virksomhet	Brønnøysundregistrene (974760673)
Fagområde (subject)	jakt og viltforvaltning
Eksempel	En person som har bestått jegerprøven og betalt jegeravgiften for 2025/2026.
Merknad (scopeNote)	Gjelder kun personer registrert i det norske Jegerregisteret.

Begrep 2: Jegerprøve

Anbefalt term (prefLabel)	jegerprøve
Tillatt term (altLabel)	jegereksamen
Fraådet term	
Definisjon	Obligatorisk opplæring og eksamen som må være bestått for å bli registrert som jeger, jf. viltloven § 47.
Ansvarlig virksomhet	Brønnøysundregistrene (974760673)
Fagområde (subject)	jakt og viltforvaltning
Eksempel	
Merknad (scopeNote)	

Begrep 3: Jegeravgift

Anbefalt term (prefLabel)	jegeravgift
Tillatt term (altLabel)	
Fraådet term	
Definisjon	Årlig avgift som må betales for å utøve jakt og fangst i Norge, jf. viltloven § 40.
Ansvarlig virksomhet	Brønnøysundregistrene (974760673)

Fagområde (subject)	jakt og viltforvaltning
Eksempel	
Merknad (scopeNote)	

Begrep 4: Våpentillatelse

Anbefalt term (prefLabel)	våpentillatelse
Tillatt term (altLabel)	våpenkort
Fraådet term	
Definisjon	Offentlig tillatelse fra politiet som gir rett til å erverve, eie og inneha skytevmåpen til et bestemt formål, jf. våpenloven § 5.
Ansvarlig virksomhet	Politidirektoratet (982531950)
Fagområde (subject)	våpen og sikkerhet
Eksempel	
Merknad (scopeNote)	Våpenregisteret forvaltes av BR på vegne av politiet.

Relasjoner

Fra begrep	Relasjonstype	Til begrep	Beskrivelse
Jegerprøve	<i>Assosiativ</i>	Jeger	Er forutsetning for å bli registrert som jeger
Jegeravgift	<i>Assosiativ</i>	Jeger	Betales av jeger for å få gyldig jegeravgiftskort
Våpentillatelse	<i>Assosiativ</i>	Jeger	Jeger trenger våpentillatelse for jakt med skyteavåpen
Vilt	<i>Generisk (overbegrep)</i>	Storvilt	Storvilt er en underkategori av vilt

CPSV-flyt

Hendelse	Tjeneste	Resultat
Person ønsker å jakte	Førstegangsregistrering i Jegerregisteret (BR)	Person registrert som jeger
Nytt jaktår starter (1. april)	Betaling av jegeravgift (BR)	Jegeravgiftskort utstedt
Jeger har felt/fanget vilt	Rapportering av jaktutbytte (SSB)	Jaktstatistikk oppdatert

Person ønsker å erverve skytevåpen	Søknad om våpentillatelse (Politiet)	Våpentillatelse utstedt, registrert i våpenregisteret (BR)
------------------------------------	--------------------------------------	--

Eksempel C: Regnskapsregisteret

Begrep 1: Årsregnskap

Anbefalt term (prefLabel)	årsregnskap
Tillatt term (altLabel)	annual accounts (EN)
Fraådet term	
Definisjon	Samlet økonomisk oppstilling for et regnskapsår bestående av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noter, jf. regnskapsloven § 3-1.
Ansvarlig virksomhet	Brønnøysundregistrene (974760673)
Fagområde (subject)	regnskap og økonomi
Eksempel	Equinor ASAs årsregnskap for 2024, innsendt til Regnskapsregisteret.
Merknad (scopeNote)	

Begrep 2: Regnskapspliktig

Anbefalt term (prefLabel)	regnskapspliktig
Tillatt term (altLabel)	
Fraådet term	
Definisjon	Juridisk person eller annen enhet som etter regnskapsloven § 1-2 har plikt til å utarbeide årsregnskap.
Ansvarlig virksomhet	Brønnøysundregistrene (974760673)
Fagområde (subject)	regnskap og økonomi
Eksempel	Alle aksjeselskaper (AS), allmennaksjeselskaper (ASA), og foretak over gitte terskelverider.
Merknad (scopeNote)	

Begrep 3: Små foretak

Anbefalt term (prefLabel)	små foretak
Tillatt term (altLabel)	small undertaking (EN), småforetak
Fraådet term	

Definisjon	Regnskapspliktig foretak som ikke overskrider to av tre terskelverdier: salgsinntekt 70 MNOK, balansesum 35 MNOK, og 50 årsverk, jf. regnskapsloven § 1-6.
Ansvarlig virksomhet	Brønnøysundregistrene (974760673)
Fagområde (subject)	regnskap og økonomi
Eksempel	
Merknad (scopeNote)	Merk: EU har andre terskelverdier. Viktig å presisere kontekst ved internasjonal rapportering.

Begrep 4: XBRL-taksonomi

Anbefalt term (prefLabel)	XBRL-taksonomi
Tillatt term (altLabel)	regnskapstaksonomi
Fraådet term	
Definisjon	Strukturert klassifiseringssystem for elektronisk merking av regnskapsdata i XBRL-format, som muliggjør maskinlesbar innrapportering og analyse.
Ansvarlig virksomhet	Brønnøysundregistrene (974760673)
Fagområde (subject)	regnskap og teknologi
Eksempel	
Merknad (scopeNote)	Brukes både om den norske taksonomien og den internasjonale IFRS-taksonomien — viktig å spesifisere hvilken.

Relasjoner

Fra begrep	Relasjonstype	Til begrep	Beskrivelse
Årsregnskap	<i>Assosiativ</i>	Regnskapspliktig	Utarbeides av den regnskapspliktige
Regnskapspliktig	<i>Generisk (overbegrep)</i>	Små foretak	Små foretak er en kategori av regnskapspliktige
Årsregnskap	<i>Assosiativ</i>	XBRL-taksonomi	Årsregnskapet struktureres etter taksonomien
Små foretak	<i>Assosiativ</i>	Årsregnskap	Har forenklede krav til årsregnskap

CPSV-flyt

Hendelse	Tjeneste	Resultat
-----------------	-----------------	-----------------

Regnskapsåret avsluttes	Innsending av årsregnskap (BR via Altinn)	Årsregnskap offentlig tilgjengelig i Regnskapsregisteret
Frist for innsending utløper uten mottatt regnskap	Ileggelse av forsinkelsesgebyr (BR)	Gebyr ilagt, purring sendt
EU krever CSRD-rapportering	XBRL-merking av bærekraftsrapport (BR/Finanstilsynet)	Maskinlesbar bærekraftsrapport publisert